

EASTERN PARTNERSHIP
Civil Society Forum

Un impuls pentru parteneriate bazate pe dezvoltarea rurală

Denumirea proiectului: Acordul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) - prevederi consacrate indicațiilor geografice pentru produsele agroalimentare: un impuls pentru parteneriate bazate pe dezvoltarea rurală în cadrul Parteneriatului Estic.

Implementator: Mișcarea Ecologistă din Moldova.

Parteneri: Biological Farming Association Elkana, Kakheti Regional Development Foundation (KRDF) din Georgia, International Charitable Organisation „Information Center „Green Dossier” din Ucraina, „Ecohome” din Belarus și Armenian Women for Health and Healthy Environment din Armenia.

Sondajele de încredere în 3 țări ale Parteneriatului Estic (PE), semnate ale Acordului de Asociere, confirmă faptul că „prevederile

Acordului de Asociere privind modernizarea și eforturile de armonizare...” sunt foarte tehnice, greu de înțeles și, cel mai important – fără beneficiu imediat direct, tangibil pentru micii deținători de terenuri, care reprezintă majoritatea generală a fermierilor din Moldova, Georgia și Ucraina. Între timp, indicațiile geografice, dacă sunt înregistrate, protejate, promovate și integrate cu succes pe diverse piețe de desfacere, pot reprezenta o modalitate de a îmbunătăți viața comunităților rurale din țările Parteneriatului Estic, semnate ale Acordului de Asociere.

Până în prezent în Moldova și Georgia s-au făcut solicitări de înregistrare a produselor agroalimentare doar cu suportul organizațiilor neguvernamentale, în cadrul anumitor proiecte sau la inițiativa autorităților. Interesul din partea producătorilor este foarte mic, practic inexistent, ca motiv fiind procedura destul de greoaie și birocratică. În UE, pe de altă parte,

producătorii individual inițiază procesul de înregistrare și depun eforturi maxime pentru înscrierea produselor în sistemul Indicațiilor Geografice (IG).

Prin urmare, scopul acestui proiect este de a contribui la aducerea practicilor orientate spre simplificarea procesului de înregistrare a indicațiilor geografice pentru produse agroalimentare în țările semnate ale Acordului de Asociere (Moldova, Georgia, Ucraina), în scopul de a le face mai accesibile pentru oamenii simpli, pentru organizații ale producătorilor locali/regionali de produse agroalimentare și, astfel, oferirea comunităților rurale din cele 3 țări ale Parteneriatului Estic a unui exemplu tangibil și a unui avantaj concret privind apropierea de UE.

Obiectivele proiectului:

- Contribuirea la eficientizarea și simplificarea procedurilor de înregistrare a produselor

agroalimentare în sistemul IG în cele 3 țări semnate ale Acordului de Asociere prin identificarea blocajelor de reglementare și a celor instituționale existente în privința înregistrării produselor agroalimentare în sistemul IG și prezentarea recomandărilor concrete, a practicilor și căilor de rezolvare, inclusiv în baza experienței țărilor partenere din PE/UE.

- Elaborarea unui model optim, flexibil, non-instituțional de facilitare și sprijin ulterior (follow-up) pentru potențialii doritori de a-și înregistra produsele în sistemul IG, precum pentru cei care au trecut această etapă.

- Identificarea și integrarea modelelor și a celor mai bune practici ale altor state/donatorilor externi/ organizațiilor regionale, precum și identificarea posibilităților de sprijin din partea autorităților publice pentru promovarea, marketingul și obținerea beneficiilor pentru comunitatea locală de la produsele cu IG.

Producătorii locali se pot promova pe piața UE

Recent, prin intermediul proiectului european „Rute culinare în Republica Moldova – înregistrarea și promovarea produselor locale și regionale din raionul Călărași”, a fost deschisă calea pentru înregistrarea în sistemul indicațiilor geografice la nivel național și internațional a două produse agroalimentare moldovenești. Este vorba despre dulceața din petale de trandafir produsă în Călărași și rachiul de caise produs în Nimoreni. Ambele sunt produse tradiționale, specifice poporului nostru.

Încurajați de succesul atins în Moldova, Mișcarea Ecologistă și partenerii, au reușit să extindă aria de interes asupra Indicațiilor Geografice, printr-un nou proiect „Acordul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) - prevederi consacrate indicațiilor geografice pentru produsele agroalimentare: un impuls pentru parteneriate bazate pe dezvoltarea rurală în cadrul Parteneriatului Estic”, merit să încurajeze comunitățile rurale din trei țări ale Parteneriatului Estic - Moldova, Georgia, Ucraina.

În continuare vă prezentăm un interviu cu dl Wojciech Szpocinski, director al Development Policy Foundation, expert în domeniu și dna Agata Koziej, coordonatoarea a proiectului „Rute culinare în Republica Moldova”, care ne vor oferi o privire de ansamblu asupra avantajelor sistemului indicațiilor geografice și experiența Poloniei în acest domeniu.

- *Dle Szpocinski, cum analizați situația din R. Moldova privind Indicațiile Geografice?*

- În Republica Moldova, din punct de vedere legal, cadrul necesar pentru demararea acestui proces există de mai mult timp. Există o lege privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate și un acord semnat cu UE privind recunoașterea și protecția reciprocă a produselor înregistrate în sistemul indicațiilor geografice. Totuși, din cauza anumitor bariere instituționale, dar și a neînțelegerii de către producători a avantajelor și beneficiilor pe care le-ar putea aduce această certificare – lucrurile au cam stat pe loc, în special în domeniul produselor agroalimentare.

Agata Koziej (prima din dreapta) și Wojciech Szpocinski (al patrulea din dreapta), la Festivalul Smaku din Gruzno, Polonia, 2015

Începând cu anul 2015, datorită proiectului promovat și implementat de Development Policy Foundation și partenerii săi locali, Mișcarea Ecologistă din Moldova și Casa Părintească, cu susținerea Programului de Cooperare pentru Dezvoltare Polonez al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone, a fost dat startul unei activități care urma să miște carul din loc. Și... carul s-a mișcat. Scopul stabilit de proiect, cel de a încuraja ONG-urile, producătorii și autoritățile locale să creeze parteneriate durabile care ar facilita procesul de înregistrare a produselor regionale/locale a fost atins. Cele două produse selectate în cadrul proiectului - dulceața din petale de trandafir produsă în Călărași și rachiul de caise produs în Nimoreni, sunt deja înregistrate ca indicații geografice protejate la nivel național.

- *Ce ar avea de câștigat R. Moldova dacă tot mai multe produse ar fi protejate la nivel european prin Sistemul Indicațiilor Geografice Protejate?*

- Avantajele sunt evidente: produsele care sunt incluse în sistemul de protecție a indicațiilor geografice, prin definiție sunt produse de calitate. Sistemul oferă drepturi de protecție a produselor înregistrate atât în Moldova, cât și în UE, asigurând un mecanism clar de combatere a produselor contrafăcute, false sau care induc în eroare descrierea sau caracteristicile produsului. Sistemul Indicațiilor geografice stabilește reguli clare care asigură monitorizarea calității pentru produsele alimentare din acest sistem. Astfel, Indicațiile Geografice sunt acel mesaj pentru consumator, dovada calității și specificității produsului pe care îl procură. Într-un cuvânt: indicația

geografică este un brand de calitate.

- *Dna Koziej, vă rugăm să ne împărtășiți rezultatele Poloniei la acest capitol.*

- Până în prezent în Polonia sunt 37 de produse înregistrate (19 produse IGP, 9 SGT, 8 DO), dar procedura este deschisă pentru alte câteva produse. Este vorba despre produse din categoria brânzeturi („oscypek”, „bryndzopodhalańska”, „ser koryciński”), câteva tipuri de miere de albine produsă în diferite regiuni ale Poloniei („miódrahimski”, „miódwzrosowy z BorówDolnośląskich”, „miódkurpiowski”, „podkarpacki miódspadziowy”), legume (diferite tipuri de fasole, fructe – căpșuni („truskawkakaszubska”), mere („jablkagrójeckie”) sau fructe uscate - prune („suskasechłońska”), cârnăciori, pește – carp („karpzatorski”), băuturi alcoolice - miere (trei tipuri – în funcție de raportul alcool/miere) etc. Produsele cu certificare sunt considerate a fi de bună calitate și interesante – în sensul de unicitate, ceea ce este la modă, stimulând interesul din partea lanțurilor mari de magazine, distribuitorilor de produse eco/bio, producătorilor produsului final sau furnizorilor de alte servicii (inclusiv turism, hoteluri, catering).

Potrivit rapoartelor, Indicațiile Geografice ajută la îmbunătățirea situației economice a fermelor mici și mijlocii. Acest sistem a ajutat, de asemenea, la dezvoltarea agroturismului în Polonia, deoarece oamenii le place să viziteze locuri în care pot găsi produse specifice.

Pentru conformitate:
Elena SCOBIOALĂ

Ce este Sistemul Indicațiilor Geografice?

Sistemul Indicațiilor Geografice (IG) este un mecanism la nivel național și internațional ce are ca obiectiv protejarea denumirilor de produse care sunt înregistrate ca denumire de origine protejată (DOP) sau ca Indicație Geografică Protejată (IGP).

Înregistrarea unui produs în sistemul IG presupune atribuirea acestuia a unei denumiri care servește la identificarea lui ca fiind originar dintr-un teritoriu anume. În rezultatul procedurilor de înregistrare în sistemul IG, acestor produse li se oferă un semn distinctiv. Folosirea semnelor distinctive din Sistemul Indicațiilor Geografice pe un anumit produs de către producători se face doar cu drept de utilizare, respectând anumite condiții clar stipulate în legislația în vigoare.

Cum sunt clasificate produsele în Sistemul de Indicații Geografice?

Avem trei clasificări: produse cu Indicație Geografică Protejată (IGP), produse cu Denumire de Origine Protejată (DOP), produse care au statut de Specialitate Tradițională Garantată (STG).

Indicația Geografică Protejată (IGP) se referă la denumirea unei regiuni sau a unei localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară și care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice și a cărui producere și/sau prelucrare, și/sau preparare au loc în aria geografică delimitată.

Exemple de IGP:

Swiss (ceasuri, ciocolată) - Elveția;
Nappa Valey (vinuri) - SUA;
Thai Silk (mătase) - Thailanda;
Ștefan Vodă, Codru, Valul lui Traian (vinuri) - R. Moldova.

Denumirea de Origine Protejată (DOP) se referă la denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și a cărui calitate sau caracteristici sunt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și umani și a cărui producere, prelucrare și preparare au loc în aria geografică delimitată.

Exemple de DOP:

Champagne (vin), Cognac (băutură spirtoasă), Roquefort (cașcaval) - Franța;
Borjomi (apă minerală) - Georgia;
Ciurmai, Românești (vinuri) - R. Moldova.

Produse cu statut de Specialitate Tradițională Garantată (STG) sunt produsele agricole sau alimentare tradiționale ale căror specificitate este recunoscută prin înregistrare conform Legii nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate. Reprezintă caracteristica sau ansamblul de caracteristici prin care un produs agricol sau alimentar se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similare aparținând aceleiași categorii; produs tradițional – produs utilizat pe piață pe parcursul unei perioade de timp ce indică la transmiterea de la o generație la alta, fapt ce este dovedit; această perioadă trebuie să corespundă duratei general atribuite unei generații umane, adică de cel puțin 25 de ani.

Sursa: AGEPI

This project is funded
by the European Union

National Endowment
for Democracy
Supporting freedom around the world